

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Wojciech Leon Turzański

Protokolant: Beata Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2016 r. w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w L. i Wojewódzkiemu Szpitalowi (...) w B.

o zapłatę

I. zasądza solidarnie od pozwanych (...) Spółki Akcyjnej w L. i Wojewódzkiego Szpitala (...) w B. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. kwotę 757 775,83 zł (siedemset pięćdziesiąt siedem tysięcy siedemset siedemdziesiąt pięć złotych osiemdziesiąt trzy grosze) z odsetkami ustawowymi w stosunku rocznym:

1. od kwoty 62 695,50 zł (sześćdziesiąt dwa tysiące sześćset dziewięćdziesiąt pięć złotych pięćdziesiąt groszy) od dnia 4 marca 2014 roku do dnia zapłaty;
2. od kwoty 100 671,48 zł (sto tysięcy sześćset siedemdziesiąt jeden złotych czterdzieści osiem groszy) od dnia 4 lutego 2014 roku do dnia zapłaty;
3. od kwoty 99 757,79 zł (dziewięćdziesiąt dziewięć tysięcy siedemset pięćdziesiąt siedem złotych siedemdziesiąt dziewięć groszy) od dnia 15 lutego 2014 roku do dnia zapłaty;
4. od kwoty 170 057,30 zł (sto siedemdziesiąt tysięcy pięćdziesiąt siedem złotych trzydzieści groszy) od dnia 15 lutego 2014 roku do dnia zapłaty;
5. od kwoty 194 354,14 zł (sto dziewięćdziesiąt cztery tysiące trzysta pięćdziesiąt cztery złote czternaście groszy) od dnia 18 marca 2014 roku do dnia zapłaty;
6. od kwoty 103 568,83 zł (sto trzy tysiące pięćset sześćdziesiąt osiem złotych osiemdziesiąt trzy grosze) od dnia 18 marca 2014 roku do dnia zapłaty;
7. od kwoty 26 680,79 zł (dwadzieścia sześć tysięcy sześćset osiemdziesiąt złotych siedemdziesiąt dziewięć groszy) od dnia 4 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty;
8. od kwoty 1 185,30 zł (tysiąc sto osiemdziesiąt pięć złotych trzydzieści groszy) od dnia 1 marca 2014 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza solidarnie od pozwanych (...) Spółki Akcyjnej w L. i Wojewódzkiego Szpitala (...) w B. na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. kwotę 10 947 zł (dziesięć tysięcy dziewięćset czterdzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazuje ściągnąć solidarnie od pozwanych (...) Spółki Akcyjnej w L. i Wojewódzkiego Szpitala (...) w B. na rzecz Skarbu Państwa (kasy Sądu Okręgowego w Lublinie) kwotę 38 266,72 zł (trzydzieści osiem tysięcy dwieście sześćdziesiąt sześć złotych siedemdziesiąt dwa grosze) tytułem opłaty sądowej od pozwu, od uiszczenia której powód został zwolniony oraz wydatków pokrytych tymczasowo z sum budżetowych Skarbu Państwa.

Sygn. akt IX GC 318/14

UZASADNIENIE

Pozwem w tej sprawie (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L. domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych (...) Spółki Akcyjnej w L. i Wojewódzkiego Szpitala (...) w B. kwoty 757 775,83 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot 62 695,50 zł od dnia 4 marca 2014 roku do dnia zapłaty, 100 671,48 zł od dnia 4 lutego 2014 roku do dnia zapłaty i 99 757,79 zł od dnia 15 lutego 2014 roku do dnia zapłaty. Powód domagał się nadto zasądzenia solidarnie od pozwanych kosztów procesu według przepisanych prawem norm.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda wskazał, że powodowa spółka zawarła w dniu 3 czerwca 2013 roku z pozwanym I. – L. umowę nr (...). Powód, jako podwykonawca pozwanego zamawiającego zobowiązał się do kompleksowego wykonania prac polegających na dostarczeniu, uruchomieniu i przeszkoleniu personelu szpitala w obsłudze wyposażenia medycznego, według specyfikacji otrzymanej od zamawiającego, stanowiącej wraz z protokołem negocjacji z dnia 21 stycznia 2013 roku załącznik do umowy dla potrzeb realizacji zadania inwestycyjnego pod nazwą: „Podniesienie poziomu opieki zdrowotnej i bezpieczeństwa epidemiologicznego w strefie nadgranicznej Unii Europejskiej”. Inwestorem zadania był pozwany Wojewódzki Szpital (...) w B.. Powód roboty wykonał. Odbiór końcowy nastąpił w dniu 11 kwietnia 2014 roku. Powód wystawiał zgodnie z umową faktury VAT częściowe i końcową. Cztery faktury o numerach (...), BH 007/14, BH (...) i BH (...) wysłane do pozwanego I. – L. wraz z wymaganymi oświadczeniami powodowej spółki były kilkakrotnie zwracane. Przedmiot świadczeń powoda objęty tymi fakturami został objęty przez pozwanego I. – L. i wydany pozwanemu Wojewódzkiemu Szpitalowi (...).

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda odniósł się też do oświadczenia o potrąceniu złożonego przez pozwanego I. – L.. Pełnomocnik stwierdził, że potrącenia dokonane tym oświadczeniem są bezzasadne.

Pełnomocnik podniósł, że mimo wielokrotnych wezwań pozwani nie zapłacili dochodzonej kwoty.

Pełnomocnik wywiódł roszczenie powoda w stosunku do obu pozwanych z art. 647 k.c. oraz art. 647¹ § 5 k.c. (pозew k. 4-44).

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Spółka Akcyjna w L. powództwa nie uznał, wniósł o jego oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany podniósł zarzut potrącenia kwoty 358 623,42 zł.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego wskazał, że powództwo pozbawione jest podstaw faktycznych i prawnych. Strony ustaliły wynagrodzenie ryczałtowe za kompleksowe wykonanie umowy. Strony dopuściły zastosowanie rozwiązań zamiennych lub innych, których konieczność wynikała w trakcie realizacji umowy w stosunku do przewidzianych w projekcie, zgłoszonych przez generalnego wykonawcę, kierownika budowy, autora dokumentacji lub inspektora nadzoru inwestorskiego. Rozliczenie tych robót miało nastąpić na podstawie kosztorysu różnicowego. W umowie określona została również procedura odbiorów częściowych i odbioru końcowego. Pełnomocnik pozwanego zarzucił, że powód na żadnym etapie robót nie podnosił, i nie zgłaszał generalnemu wykonawcy, że nie udostępniono mu obiektu do prac montażowych. W ocenie pełnomocnika pozwanego opóźnienie robót wynikało wyłącznie z niedotrzymywania terminów przez powoda.

Pełnomocnik wskazał, że pozwany generalny wykonawca naliczył powodowi kary umowne w łącznej kwocie 401 869,35 zł, w tym za przekroczenie terminu zakończenia umowy o 152 dni w kwocie 234 763,62 zł; za nieprzedłożenie zamawiającemu oświadczeń wymienionych w pkt. 4.1.5 od a do f umowy w kwocie 300 zł za brak wszystkich

oświadczeń; za nieprzedłożenie zamawiającemu ubezpieczenia OC (wymienionego w pkt. 16.1) przed przystąpieniem do prac w okresie 108 dni w kwocie 166 805,73 zł, a kwotę kar umownych potrącił oświadczeniem z dnia 25 kwietnia 2014 roku z należności powoda w kwocie 340 045,51 zł wynikającą z faktur BH (...), BH (...), BH (...). W wyniku potrącenia wzajemne należności umorzyły się do kwoty 61 823,84 zł. W odpowiedzi na pozew pełnomocnik oświadczył, że wobec korekty wysokości naliczonej kary umownej z tytułu opóźnienia w dostarczeniu przez powoda właściwej polisy OC, koryguje wysokość kar umownych do kwoty 358 632,42 zł i zgłasza zarzut potrącenia tej kwoty z kwot w wysokości 340 045,51 zł wynikających z faktur wystawionych przez powoda nr BH (...) z dnia 12 grudnia 2013 roku na kwotę 91 953,27 zł, BH (...) z dnia 31 grudnia 2013 roku na kwotę 92 673,91 zł oraz BH (...) z dnia 31 grudnia 2013 roku na kwotę 155 418,33 zł. Pełnomocnik stwierdził, że wskutek potrącenia wzajemnemu umorzeniu uległy wierzytelności do kwoty potrąconej, wobec czego pozostaje do zapłacenia przez powoda na rzecz pozwanego I. – L. kwota 18 577,91 zł. Pełnomocnik pozwanego I. – L. złożył w odpowiedzi na pozew oświadczenie, że z kwoty zatrzymanej gwarancji należytego wykonania umowy z faktury BH (...) z dnia 29 listopada 2013 roku w wysokości 62 695,50 zł dokonuje potrącenia kwoty 18 577,91 zł z pozostającej do zapłaty na rzecz I. – L. według podanego wyżej wyliczenia. Pełnomocnik oświadczył, że po potrąceniu z kwoty należności powoda na rzecz powoda pozostaje kwota 28 263,65 zł.

Pełnomocnik pozwanego oświadczył, że ewentualne inne należności wynikające z faktur VAT o numerach (...) z dnia 31 stycznia 2014 roku, BH 007/14 z dnia 31 stycznia 2014 roku oraz BH 008/14 z dnia 17 lutego 2014 roku mogą stać się wymagalne po ich korekcie dokonanej zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości. Zakwestionował fakt zgłoszenia przez powoda robót objętych tymi fakturami do odbiorów. Podniósł, że powód nie wyznaczył terminów odbiorów i nie dokonał jednostronnych odbiorów, nie dołączył też protokołów odbiorów do faktur. Faktury mogą stanowić podstawę zapłaty wyłącznie po ich korekcie, która uwzględni zarówno zakres wykonywanych prac, termin ich wykonania wynikający z protokołu końcowego z dnia 11 kwietnia 2014 roku jak i komplet załączników wymaganych umową.

Pełnomocnik pozwanego podniósł też zarzuty dotyczące braku podstaw do rozliczenia kosztów robót zamiennych, obciążeń z tytułu sprzętania i mediów oraz wykonania otworu w kanale przelazowym (odpowiedź na pozew k. 522-545).

W odpowiedzi na pozew pozwany Wojewódzki Szpital (...) w B. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz Szpitala kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pełnomocnik wskazał – odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego – że inwestor odpowiada solidarnie wraz z wykonawcą wobec podwykonawcy na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. tylko wtedy, gdy rezultat świadczenia podwykonawcy stał się składnikiem obiektu stanowiącego przedmiot świadczenia wykonawcy w ramach umowy o roboty budowlane. Powód nie dochodzi pozewem zapłaty za roboty budowlane, ale dochodzi w znacznej części należności za dostarczenie wyposażenia medycznego i niemedycznego oraz jego uruchomienia, a także przeszkolenia personelu pozwanego Szpitala w obsłudze wyposażenia medycznego (odpowiedź na pozew k. 1043-1049).

W piśmie procesowym z dnia 1 grudnia 2014 roku pełnomocnik pozwanego Szpitala przychylił się do zarzutów i argumentacji przywołanych przez pozwanego I. – L. w odpowiedzi na pozew (pismo procesowe k.1520-1521).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L. i pozwany (...) Spółka Akcyjna w L. są przedsiębiorcami (odpisy pełne z KRS dla powoda k. 67-69 v.) dla pozwanego k. 63-66 v.). Statut pozwanego I. – L. wymaga, by przy powołaniu zarządu wieloosobowego oświadczenia woli w imieniu spółki podpisywało dwóch członków zarządu działających łącznie albo jeden członek zarządu działający łącznie z prokurentem. Pozwany Wojewódzki Szpital (...) w B. wpisany jest do Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji (...), Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...) (odpis pełny z KRS k. 60-62).

W dniu 3 czerwca 2013 roku została zawarta pomiędzy powodem a pozwanym I. – L. umowa, mocą której powód jako wykonawca zobowiązał się wykonać, w charakterze podwykonawcy, na rzecz pozwanego zamawiającego prac polegających na kompleksowym wykonaniu: dostarczeniu, uruchomieniu i przeszkoleniu personelu Szpitala w obsłudze wyposażenia medycznego, według specyfikacji otrzymanej od zamawiającego, stanowiącej wraz z protokołem negocjacji z dnia 21 stycznia 2013 roku załącznik nr 1 do umowy dla potrzeb realizacyjnych zadania inwestycyjnego pod nazwą: „Podniesienie poziomu opieki zdrowotnej i bezpieczeństwa epidemiologicznego w strefie nadgranicznej Unii Europejskiej”. Prace te miały zostać wykonane na terenie pozwanego Szpitala przy ul. (...) w B.. Zakres rzeczowy określił projekt Techniczny – Technologia, który został dołączony do umowy, jako załącznik nr 2 oraz wytyczne zamawiającego, które dotyczyły podłączeń mediów pod dostarczone urządzenia medyczne. Zamawiający przekazał wykonawcy Projekt Budowlany – Technologia. Ceny poszczególnych elementów, zakres prac, terminy ich realizacji oraz podział tych prac zawarty miał zostać w Harmonogramie rzeczowo – finansowym, który jest załącznikiem nr 3 do umowy (pkt 1.1. umowy). W pkt. 2 umowy pozwany zamawiający zobowiązał się między innymi do dokonywania odbiorów częściowych w terminie 14 dni od otrzymania od wykonawcy zawiadomienia o osiągnięciu gotowości do odbioru danego zakresu robót. Przy czym czynności te miał zakończyć najpóźniej w 7 dniu roboczym od rozpoczęcia czynności odbioru. Pozwany zamawiający zobowiązał się też do terminowej zapłaty wynagrodzenia umownego, zgłoszenia powodowego wykonawcy inwestorowi, jako swojego podwykonawcy i uzyskania zgody inwestora na wykonywanie robót przez powoda, wyznaczenia, na swój koszt, suchego pomieszczenia (magazynu) będącego pod nadzorem zamawiającego, celem gromadzenia sprzętu medycznego. Pozwany zamawiający zobowiązał się do współdziałania z powodowym wykonawcą oraz terminowego, do 14 dni roboczych, podejmowania decyzji w sprawach, o które do niego zwróci się wykonawca, a w szczególności dotyczyć to miało przypadków terminowego przekazania wymaganej umową dokumentacji technicznej oraz prowadzenia wszelkich uzgodnień z projektów sposób nie kolidujący z terminowym wykonaniem umowy. W pkt. 4 umowy powodowy wykonawca zobowiązał się między innymi do wykonywania wszelkich swoich prac zgodnie ze sztuką i wiedzą inżynierską, natychmiastowego przystępowania do weryfikacji możliwości montażu zaproponowanego sprzętu medycznego, pisemnego przedstawienia, sprawdzenia propozycji rozwiązań zgodnych z (...) urzędzeń. Powodowy wykonawca zobowiązał się nadto do uczestniczenia w naradach koordynacyjnych. W pkt. 4.1.5 wykonawca zobowiązał się, że w terminie jednego miesiąca od daty zawarcia umowy dostarczy zamawiającemu pisemne oświadczenia stwierdzające, że: pracownicy wykonawcy, którzy będą świadczyć pracę na terenie budowy, będą posiadać aktualne orzeczenia lekarza medycyny pracy stwierdzające brak przeciwwskazań do wykonywania tych prac (lit. a); pracownicy wykonawcy, którzy będą świadczyć pracę na terenie budowy, będą posiadać aktualne orzeczenia lekarza stwierdzające właściwy stan zdrowia w zakresie sanitarno-epidemiologicznym, z zastrzeżeniem, że dotyczy to tych miejsc pracy, gdzie pracownicy wykonawcy będą mieć kontakt z pacjentami inwestora (lit. b); wykonawca zleca wykonanie prac związanych z narażeniem na konflikt ze szkodliwym czynnikiem biologicznym zakwalifikowanym do 3 lub 4 grupy zagrożenia pracownikom wykonującym prace w ramach świadczonych usług wykonawcy na rzecz zamawiającego, właściwie zabezpieczonym, w tym uodpornionym przy użyciu dostępnych szczepionek, z zastrzeżeniem, że dotyczy to tych miejsc pracy, gdzie pracownicy wykonawcy będą mieć kontakt z pacjentami inwestora (lit. c); pracownicy wykonawcy, którzy będą świadczyć pracę na terenie budowy, będą posiadać aktualne i właściwe szkolenie BHP (lit. d); wykonawca dokonał oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracowników wykonujących prace w ramach świadczonych usług wykonawcy na rzecz zamawiającego oraz zapoznał ich z tą oceną. W sytuacji stwierdzenia ryzyka przekraczającego dopuszczalne wartości, wykonawca zapewni zamawiającego o podjęciu natychmiastowych działań obniżających ryzyko do ryzyka dopuszczalnego, wskaże rodzaj działania i termin realizacji (lit. e); wykonawca w miejscu pracy zapewni właściwy sprzęt ppoż. uzależniony od postępu i charakteru pracy (lit. f). W punkcie 5 umowy strony ustaliły terminy rozpoczęcia i zakończenia robót, określając je jako nieprzekraczalne. Termin rozpoczęcia robót wyznaczono na dzień 3 czerwca 2013 roku, a zakończenia na dzień 10 listopada 2013 roku. Umowa przewidywała możliwość zmiany umownego terminu zakończenia robót między innymi w przypadku wstrzymania robót lub przerw w pracy powstałych z winy lub na wniosek inwestora. Zmiana terminu zakończenia robót wymagała podpisania aneksu. W punkcie 7 umowy ustalono wynagrodzenie powodowego wykonawcy za wykonanie robót w zryczałtowanej wysokości 3 088 995 zł brutto. Dopuszczono możliwość wprowadzenia rozwiązań zamiennych lub innych, których konieczność wynikła w trakcie realizacji umowy w stosunku do przewidzianych w projekcie, zgłoszonych przez

zamawiającego, kierownika budowy, autora dokumentacji lub inspektora nadzoru inwestorskiego. Rozliczenie takich robót miało nastąpić na podstawie kosztorysów różnicowych opracowanych w oparciu o ceny jednostkowe robót z listy cen lub ceny ustalone w drodze negocjacji, jeśli nie było ich na liście cen jednostkowych. W punkcie 9.A umowy ustanowiono zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości stanowiącej 2,5% wynagrodzenia brutto całkowitej wartości wynagrodzenia przedmiotu umowy w postaci gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej należytego wykonania przedmiotu umowy obejmującej okres o 45 dni dłuższy niż termin na wykonanie umowy w wysokości 100% z 2,5% wartości zabezpieczenia należytego wykonania zamówienia (pkt 9.A.a umowy) oraz gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej usunięcia wad i usterek z terminem obejmującym okres 36 miesięcy w odniesieniu do robót, rozpoczynający się od daty podpisania protokołu końcowego przedsięwzięcia inwestycyjnego przez inwestora w wysokości 100% z 2,5% wartości zabezpieczenia należytego wykonania zamówienia (pkt 9.A.b umowy). Zabezpieczenie to miało być przekazane zamawiającemu w terminach: 14 dni od dnia zawarcia umowy, dla zabezpieczenia, o jakim mowa w pkt. 9.A.a umowy oraz 14 dni przed ustaloną datą odbioru końcowego, dla zabezpieczenia, o jakim mowa w pkt. 9.A.b umowy. Strony umówiły się, że w przypadku nieprzekazania gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej wymienionych powyżej w terminie 14 dni od zawarcia umowy, zabezpieczenie należytego wykonania umowy powstanie z zatrzymania z każdej z faktur wystawionej przez wykonawcę 2,5% wartości brutto robót wymienionych w fakturze. Przy czym ustalono, że zatrzymana kwota stanowić będzie zabezpieczenie należytego wykonania umowy w okresie realizacji przedmiotu umowy oraz zabezpieczenie ewentualnych roszczeń w okresie rękojmi i gwarancji. W takim przypadku zabezpieczenie należytego wykonania umowy zostanie zwrócone na rzecz wykonawcy, o ile zamawiający nie wykorzysta go do realizacji roszczeń wynikających z zapisów umowy. Kwoty zabezpieczenia uzyskane w ten sposób miały być zwrócone na rzecz wykonawcy (stosownie do pkt. 9.4 umowy), o ile zamawiający nie wykorzysta go do realizacji swoich roszczeń w terminach: 100% po upływie 45 dni co do zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz 100% w ciągu 30 dni po upływie okresu rękojmi i gwarancji, jednak nie wcześniej niż po stwierdzeniu przez zamawiającego, iż wady wykryte w trakcie odbioru przez zamawiającego zostały ostatecznie usunięte. W punkcie 11 umowy strony zawarły postanowienia dotyczące rękojmi i gwarancji. Ustalono, że wykonawca ponosi odpowiedzialność z tytułu gwarancji i rękojmi za wady fizyczne zmniejszające wartość techniczną, użytkową i estetyczną wykonanych robót. Wykonawca udzielił gwarancji i rękojmi na przedmiot umowy w wymiarze 36 miesięcy + 1 miesiąc na wykonane roboty i dostarczone urządzenia licząc od dnia podpisania protokołu końcowego odbioru inwestycji przez inwestora i przekazania go do eksploatacji. W punkcie 10 umowy strony zawarły postanowienia dotyczące rozliczeń. Ustalono, że rozliczenia za wykonanie przedmiotu umowy będą następowały fakturami przejściowymi wystawianymi na podstawie protokołów częściowych odbiorów robót podpisanych przez inwestora i upoważnionego przedstawiciela zamawiającego – kierownika budowy oraz fakturą końcową wystawioną i podpisaną przez kierownika budowy z dołączonym protokołem końcowego odbioru robót oraz kompletem dokumentów rozliczeniowych wymienionych w pkt. 4.2. i 10.1 umowy. Zamawiający zastrzegł sobie prawo odmowy podpisania protokołu do czasu usunięcia stwierdzonych wad odbieranych robót. Dokumenty, do jakich odwołuje się powołany zapis umowy to: oświadczenie o niezaleganiu z płatnościami od zamawiającego na rzecz inwestora oraz oświadczenia o braku podwykonawców według wzorów stanowiących załącznik do umowy. Strony postanowiły, że brak oświadczeń upoważnia zamawiającego do zwrotu/niepodpisania protokołu do chwili uzupełnienia kompletu dokumentów. Termin zapłaty ustalono na 45 dni dla faktur przejściowych i końcowej licząc od daty prawidłowego złożenia przez wykonawcę faktury wraz z potwierdzonym przez zamawiającego protokołem odbioru robót w siedzibie zamawiającego przy ul. (...) w L.. W punkcie 13 umowy ustalono karę umowną za opóźnienie w wykonaniu umowy w wysokości 0,05% wartości wynagrodzenia umownego za każdy dzień opóźnienia w stosunku do terminów pośrednich oraz odrębnie do końcowego jak i przyjętych w umowie lub odrębnych porozumieniach. Ustalono też karę umowną za usuwanie wad w wyznaczonych przez zamawiającego terminach w wysokości 0,05% wartości wadliwych elementów, których dotyczy, za każdy dzień opóźnienia w stosunku do terminów pośrednich oraz odrębnie do końcowego jak i przyjętych w umowie lub odrębnych porozumieniach. W umowie przewidziano także karę umowną za niedostarczenie zamawiającemu dokumentu potwierdzającego posiadanie przez wykonawcę ubezpieczenia, o którym mowa w punkcie 16.3 w wysokości 0,05% wartości wynagrodzenia z pkt. 7.1.1 za każdy dzień zwłoki w stosunku do terminu wynikającego z pkt. 16.3. Umowa nie zawiera punktu oznaczonego jako 16.3. w pkt. 16.1 umowy nałożony został na wykonawcę obowiązek przedłożenia zamawiającemu przed rozpoczęciem robót ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody oraz następstwa nieszczęśliwych wypadków dotyczące pracowników, osób trzecich, a powstałe

w związku z prowadzonymi pracami montażowymi, przy czym okres ubezpieczenia nie mógł upływać wcześniej niż w dacie czynności odbioru końcowego. Strony uznały, że nieprzedstawienie umowy ubezpieczenia OC będzie stanowiło istotne naruszenie warunków umowy. W pkt 16.2 umowy zawarowano uprawnienie zamawiającego do żądania okazania do wglądu oryginału polisy ubezpieczeniowej wraz z warunkami ubezpieczenia. W punkcie 13.7 zawarowano karę umowną za niezrealizowanie ustaleń w zakresie BHP ppoż, zawartych w pkt. 4.1.5-4.1.9 umowy oraz naruszenie obowiązków z pkt. 4.1.12 umowy – w wysokości 50 zł za każdy stwierdzony przypadek. W pkt. 17 umowy zawarto postanowienie, że wykonawca zgłosi zamawiającemu w formie wpisu do dziennika budowy przeszkody w wykonaniu robót. Wykonawca nie może powoływać się na niewykonanie robót w terminie z powodu zaistnienia przeszkody, o ile nie poinformował zamawiającego o przeszkodzie (umowa k. 70-90, protokół z negocjacji k. 91-95, harmonogram k. 96, wzory oświadczeń – załączniki do protokołów odbiorów k. 97-98, karta szkolenia wstępnego k. 99, Projekt – Technologia k. 100-211). Harmonogram rzeczowo – finansowy stanowiący załącznik do umowy określa terminy zakończenia prac montażowych w obiekcie w trzech etapach o wartościach robót w poszczególnych etapach wymienionych w harmonogramie. Harmonogram nie określa terminów udostępnienia przygotowanego obiektu do prac montażowych dla żadnego z trzech etapów. Nie określa też rzeczowego zakresu robót w każdym z etapów. Określa jedynie, że zakończenie prac montażowych w obiekcie winno nastąpić w terminie 35 dni od daty udostępnienia obiektu (harmonogram k. 96).

Inwestorem zadania inwestycyjnego był pozwany Szpital. Szpital podpisał umowę z pozwanym I. – L., jako generalnym wykonawcą, po rozstrzygnięciu przetargu nieograniczonego ogłoszonego na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych. Inwestycja była współfinansowana ze środków Unii Europejskiej. Dokumentacja przetargowa, w tym SIWZ i projekt umowy z generalnym wykonawcą szczegółowo określały zakres przedmiotu całej inwestycji. Zadanie inwestycyjne obejmowało roboty budowlane przy budowie nowego budynku, remoncie i modernizacji innych budynków, zakupie i montażu wyposażenia oraz szkoleniu personelu z zakresu obsługi wyposażenia. Pozwany I. – L. do wykonania umowy z pozwanym Szpitalem zawarł umowy także z innymi podwykonawcami. Niespornym jest, że Szpitalowi znany był powodowy podwykonawca robót, zakres robót oraz umowne wynagrodzenie (zgłoszenie powodowego wykonawcy k. 1099).

Powód zobowiązał się umową w szczególności do dostarczenia i montażu:

- lamp bakteriobójczych, które zamontował na suficie podwieszanym wykonanym przez innego podwykonawcę i podłączył do instalacji elektrycznej wyprowadzonej przez innego podwykonawcę do punktów dostępu;
- mebli robionych na miarę w postaci lad, w tym lada z akwariem i zabudową, w których zainstalował sprzęt wymagający zasilania elektrycznego. Lada te w niektórych miejscach umocował do podłoża lub ścian, a urządzenia wymagające zasilania podłączył do wyprowadzonych do ścian gniazdek elektrycznych lub punktów dostępowych wykonanych przez innego podwykonawcę;
- dozowników na mydło w płynie, wieszaków na ręczniki papierowe, wieszaków na papier toaletowy, pojemników na płyn odkażający, wieszaków szatniowych wielohaczykowych, wyciągu okapu nad stanowiskiem inhalacji, wanienek do masażu wirowego kończyn dolnych, wirówek kończyn górnych, wanienek do masażu podwodnego, drabinek gimnastycznych, przewodnic z zasłoną - które wymagały w części odpowiedniego stabilnego zamocowania do podłoża lub ścian, podłączenia do instalacji wodnych i ściekowych w punktach dostępu wyprowadzonych przez innych podwykonawców lub (i) podłączenia do instalacji elektrycznych w punktach dostępu wykonanych przez innego podwykonawcę;
- myjni dezynfektora do mycia i dezynfekcji łóżek, automatycznej komory dezynfekcyjnej elektrycznej do materacy, koców i poduszek, wytwornicy pary dla komory dezynfekcyjnej koców i poduszek, myjni dezynfektorów, urządzeń myjąco-dezynfekujących, myjek dezynfektorów, które wymagały w części odpowiedniego stabilnego zamocowania do podłoża lub ścian (szczególnie dotyczy to komory dezynfektora do mycia i dezynfekcji łóżek, urządzenia o znacznych rozmiarach i masie, zakotwiczonego w podłodze i obudowanego ścianami), podłączenia do instalacji wodnych i ściekowych w punktach dostępu wyprowadzonych przez innych podwykonawców lub (i) podłączenia do instalacji

elektrycznej w punktach dostępu wykonanych przez innego podwykonawcę. Dezynfektor do mycia łóżek wymagał też po zainstalowaniu obudowania ściankami działowymi (zeznania świadków R. M. k. 1592-1597, S. D. k. 1598-1603, M. U. 1600- (...), P. K. k. 1602-1603, A. M. k. 2610-2613, K. P. k. 2618-2624)

W dniu podpisania umowy powód uzyskał gwarancję ubezpieczeniową należytego wykonania kontraktu udzieloną przez (...) Towarzystwo (...) w W.. Gwarancja obejmowała kwotę 77 224,88 zł (gwarancja k. 320-322). W dniu 27 lutego 2013 roku powód uzyskał w (...) gwarancję ubezpieczeniową właściwego usunięcia wad i usterek. Kwota objęta gwarancją to 77 224,88 zł (gwarancja k. 323-324). W związku z uzyskaniem gwarancji powód pismem z dnia 28 lutego 2014 roku zażądał od pozwanego generalnego wykonawcy zwrotu kwoty 62 695,50 zł, zatrzymanej z faktury nr (...) na poczet gwarancji należytego wykonania umowy (wezwanie k. 325). Powód podtrzymał stanowisko w tej kwestii w piśmie z dnia 16 maja 2014 roku (pismo k. 401). Powód w okresie wykonywania umowy miał zawarte umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie wymaganych umową.

Pismem z dnia 3 czerwca 2013 roku powód poinformował pozwanego generalnego wykonawcę, że nie otrzymał od niego egzemplarza podpisanej umowy na realizację wyposażenia szpitala, co oznacza, że nie może rozpocząć procedury zamawiania aparatury medycznej. Powód stwierdził, że w związku z tym termin zakończenia dostaw, montażu i szkolenia wymieniony w umowie jest zagrożony (pismo k. 394, raport nadania faksem k. 395).

Powód przystąpił do wykonania umowy. Pozwany I. – L. nigdy nie udostępnił powodowi pełnego frontu robót. Powód miał problemy z dostępem do miejsc, w których miał wykonać roboty, jego pracownicy pracowali w pomieszczeniach, w których pracowali pracownicy innych firm. Powodowało to kolizje, niemożność rozpoczęcia robót, opóźnienia w wykonywaniu robót, a nawet przypadki demontażu przez innych wykonawców, robót wykonanych przez powoda, czy też niszczenie robót wykonanych przez powoda. Już przed rozpoczęciem robót w piśmie z dnia 9 sierpnia 2013 roku powód sygnalizował pozwanemu I. – L. niemożność rozpoczęcia robót w miejscach i z przyczyn szczegółowo wskazanych w tym piśmie (pismo k. 252-253, zeznania świadków A. M., K. P., zeznania reprezentanta powoda K. J. (1) - Prezesa Zarządu k. 3147-3154). Powstał też problem z brakiem dostępu do pomieszczenia, w którym miał być zainstalowany i został zainstalowany dezynfektor do łóżek. Z uwagi na wymiary i wagę tych urządzeń przewidziano dla nich dwie alternatywne trasy technologiczne. Jedna z nich wiodła przez pomieszczenia szpitala, druga przez otwór przełazowy. Wybór drogi należał do generalnego wykonawcy. W trakcie robót budowlanych, w związku z postępem tych robót, które koordynował generalny wykonawca, droga technologiczna przez pomieszczenia szpitalne została zabudowana i jej wykorzystanie do transportu dezynfektorów stało się niemożliwe. Pozostała tylko droga przez kanał przełazowy, jednak w związku z wcześniejszym wstawieniem drzwi na tej trasie, przewidziane projektem, wykorzystanie tej drogi wymagało demontażu tych drzwi. Montaż tych drzwi nie należał do powoda. Powód zwracał pozwanemu generalnemu wykonawcy uwagę na kwestię transportu dezynfektorów do pomieszczenia docelowego, w tym na kwestię tego otworu drzwiowego, w którym zainstalowano nowe drzwi już w dniu 4 czerwca 2013 roku. Pomimo tego pozwany generalny wykonawca obciążył powoda kosztami demontażu drzwi na czas transportu dezynfektorów i ich ponownego montażu (e-mail z dnia 4 czerwca 2013 roku k. 336, wycinek projektu k. 337-339, pismo powoda z dnia 31 stycznia 2014 roku k. 315-317, zeznania świadków R. M., J. H. k. 1613-1615 v., P. J. k. 1615 v. - (...), A. M., K. P., zeznania reprezentanta strony powodowej K. J. (1)).

Zdarzały się też przypadki wykonania przez innych podwykonawców pozwanego I. – L. prac, które utrudniały wykonywanie robót przez powoda, z czego pozwany generalny wykonawca zdawał sobie sprawę (zeznania świadka R. M.). Tak było w przypadku położenia i zespawania wykładzin podłogowych (e-mail I. – L. do powoda z dnia 7 listopada 2013 roku k. 261). Pozwany generalny wykonawca nie koordynował w należyty sposób prac wykonywanych na terenie szpitala. W tym czasie powód wykonywał jeszcze prace związane z dostawami i podłączaniem urządzeń myjących i dezynfekujących. Zdarzały się przypadki niszczenia robót wykonanych przez powoda przez ekipy innych podwykonawców (zeznania świadków R. M., K. P., zeznania reprezentanta powoda K. J. (1)).

W trakcie robót pojawiły się też inne problemy z montażem urządzeń do mycia i dezynfekcji. Z przesłanego przez powoda do pozwanego przy wiadomości e-mail z dnia 27 listopada 2013 roku protokołu z wizji lokalnej pomieszczeń w budynku (...) w związku z dostawą i montażem urządzeń do mycia i dezynfekcji wynika, że po sprawdzeniu miejsc

ustawienia myjni dezynfektorów (...), urządzeń myjąco-dezynfekujących oraz myjni dezynfektorów (...)-4 ustalono przypadki nieprawidłowego podłączenia zaworów wodnych, położenia kabli zasilających, błędne umiejscowienie odpływów. Wymagało to wykonania przez innych podwykonawców pozwanego generalnego wykonawcy poprawek w robotach polegających na zmianach wysokości kabli zasilających, zmianie położenia zaworów wodnych, doprowadzenia kabli zasilających i przesunięcia odpływu. Wymagane też było podkucie słupa w celu umieszczenia w prześwicie obudowy urządzenia (zeznania świadków R. M., J. H.). Te problemy spowodowały opóźnienia w robotach powoda (zeznania świadków J. H., K. P.). Protokolarne ustalenia poczyniono z udziałem przedstawicieli powoda, pozwanego generalnego wykonawcy, dostawcy urządzeń G. Polska oraz podwykonawcy generalnego wykonawcy firmy (...) (wiadomość elektroniczna k. 262, protokół k. 263-264, wiadomości elektroniczne z 27 i 28 listopada 2013 roku k. 265). Wady te stwierdzono tuż przed upływem umownego terminu wykonania robót przez powoda. Bez usunięcia tych wad powód nie mógł dokonać montażu części urządzeń dezynfekująco-myjących. W dniu 11 grudnia 2013 roku pozwany generalny wykonawca nie przekazał jeszcze powodowi wymiarów boksów i ścian działowych do obszycia zasłon (wiadomość e-mail z dnia 11 grudnia 2013 roku k. 266). Wykonanie boksów i ścian działowych nie należało do obowiązków powoda.

W toku robót dochodziło do zmian zastosowanych materiałów, w tym wieszaków na papierowe (propozycja zatwierdzenia materiału k. 255-255 v.) oraz dozowników na mydło w płynie, wieszaków na ręczniki papierowe, wieszaków na papier toaletowy i pojemników na płyn odkażający. Zmiana ta wynikała z niemożności świadczenia w tym zakresie z uwagi na zaprzestanie produkcji tych rzeczy, a przewidzianych w dokumentacji przetargowej (zeznania świadka R. M. zeznania reprezentanta powoda). Powód uzgodnił z pozwanymi generalnym wykonawcą oraz inwestorem za pośrednictwem generalnego wykonawcy zastosowanie droższych niż przewidziane w projekcie zamienników ze stali nierzewnej i przedstawił zamawiającemu I. – L. zaktualizowaną wycenę zamienników, które zostały zastosowane we wszystkich budynkach, na kwotę 146 458,27 zł (e-maile powoda do I. – L. z dnia 31 lipca 2013 k. 260 i 5 sierpnia 2013 roku k. 256, wycena k. 257, zeznania świadków J. K. k. 1649-1651, K. P., zeznania reprezentanta powoda K. J. (1)). Powód zamontował wymienione zamienniki (dwa protokoły z dnia 16 grudnia 2013 roku k. 267 i 272, z zeznania reprezentanta powoda K. J. (1)).

W trakcie wykonywania robót ujawniały się wady robót powoda. Powód wady usuwał. Część zgłoszonych wad była nieuzasadniona (pismo powoda z dnia 2 lipca 2013 r. k. 258-259, pismo powoda z dnia 28 lutego 2014 roku skierowane do Z. G. k. 382-384, załączniki k. 389, dowód doręczenia k. 390, pismo powoda z dnia 18 marca 2014 roku skierowane do pozwanego Szpitala k. 379-381, dowód doręczenia k. 381, zeznania reprezentanta powoda K. J. (1)).

W dniu 29 listopada 2013 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 2 201 988,24 zł. Fakturę powód nadał na adres pozwanego I. – L. listem poleconym w dniu 2 grudnia 2013 roku. Kwitujący odbiór przesyłki pracownik I. – L. przystawił pieczętkę potwierdzającą odbiór przesyłki, nie wypełnił jednak przewidzianych w odcisku pieczęci miejsc przeznaczonych na określenie daty odbioru. Z pieczęci z datownikiem Urzędu Pocztowego nr 14 w L. wynika, że zwrotne poświadczenie odbioru przesyłki powodowi odesłano w dniu 3 grudnia 2013 roku (faktura k. 213, dowody nadania i doręczenia k. 214-214 v.). Roboty objęte fakturą opisane są w protokole przejściowym nr (...) sporządzonym jednostronnie przez powoda. Na protokole w dniu 23 stycznia 2014 roku naniesiono dopisek: „poz. 1 naliczono nieprawidłowo” (protokół k. 215-216). Załącznikiem do faktury jest oświadczenie powoda z dnia 13 grudnia 2013 roku o niezaleganiu przez zamawiającego, jako generalnego wykonawcę z płatnościami na rzecz powoda w dniu sporządzenia oświadczenia (oświadczenie k. 213). Korygując błąd powód wystawił fakturę korygującą VAT nr BH 6/13/K z dnia 20 grudnia 2013 roku, pomniejszając należność z korygowanej faktury o kwotę 1 227,90 zł (faktura korygująca k. 216). Fakturę nadano na adres I. – L. listem poleconym w dniu 20 grudnia 2013 roku. Pracownik tego pozwanego kwitując odbiór przesyłki nie wpisał daty odbioru przesyłki. Zwrotne poświadczenie odbioru zostało odesłane na adres powoda przez Urząd Pocztowy nr 14 w L. w dniu 23 grudnia 2013 roku (dowód nadania i odbioru k. 218-218 v.). W dniu 12 grudnia 2013 roku powód wystawił pozwanemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 108 063,12 zł. Podstawą wystawienia faktury był protokół przejściowy nr (...) z dnia 12 grudnia 2013 roku podpisany przez kierownika budowy. Fakturę tą powód doręczył pozwanemu I. – L. listem poleconym w dniu 17 grudnia 2013 roku (faktura k. 219, protokół przejściowy k. 222-223, dowód nadania listem poleconym i dowód doręczenia k. 221-221

v.). Oświadczeniem z dnia 19 grudnia 2013 roku powód potwierdził, że na datę sporządzenia oświadczenia pozwany I. – L. nie zalegał z płatnościami na rzecz powoda i nie ma przeterminowanych płatności (oświadczenie k. 220). W dniu 31 grudnia 2013 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 99 980,10 zł (faktura k. 224). Faktura została wysłana, tak jak wszystkie faktury, na adres siedziby pozwanego I. – L. listem poleconym. Przesyłkę nadano w dniu 31 grudnia 2013 roku, a odebrana została w dniu 2 stycznia 2014 roku (dowody nadania i odbioru przesyłki k. 226). Powód sporządził oświadczenie o niezaleganiu z płatnościami z dnia 31 grudnia 2013 roku (oświadczenie k. 226) oraz protokół przejściowy nr (...) z dnia 31 grudnia 2013 roku (protokół k. 227-228). Prace objęte fakturą ujęte są też w protokole z dnia 16 grudnia 2016 roku, potwierdzonym przez przedstawiciela I. – L. (protokół k. 267). W dniu 31 grudnia 2013 roku powód wystawił pozwanemu I. – L. jeszcze fakturę VAT nr (...) na kwotę 170 441,22 zł (faktura k. 229). W tym samym dniu powód sporządził wymaganą umową oświadczenie o niezaleganiu pozwanego z płatnościami na rzecz powoda (oświadczenie k. 231). Podstawą wystawienia faktury był odbiór robót dokonany protokołem przejściowym nr (...) z dnia 16 grudnia 2013 roku (protokół k. 232-233). Również ta faktura została doręczona pozwanemu I. – L. listem poleconym w dniu 2 stycznia 2014 roku (dowody nadania i doręczenia przesyłki k. 230-230 v.). W dniu 31 stycznia 2014 roku powód wystawił pozwanemu I. – L. dwie faktury VAT BH (...) na kwotę 194 354,14 zł (faktura k. 234) oraz nr BH (...) na kwotę 103 568,83 zł (faktura k. 238). Przesyłka zawierająca powołane faktury została doręczona do siedziby I. – L., a zwrotne poświadczenie odbioru odesłane powodowi przez Urząd Pocztowy nr 14 w L. w dniu 4 lutego 2014 roku (poświadczenia odbioru k. 241 i 245). Do faktur powód sporządził po dwa jednobrzmiące oświadczenia. Oświadczenia o zaleganiu przez I. – L. według stanu na dzień 31 stycznia 2014 roku z płatnościami na kwoty 201 547,65 zł z faktury nr (...) oraz 100 876,94 zł z faktury nr (...) (oświadczenia k. 235 i 239). Także oświadczenia datowane na 31 stycznia 2014 roku o niezatrudnianiu podwykonawców (oświadczenia k. 236 i 240). W dniu 17 lutego 2014 roku powód wystawił pozwanemu fakturę VAT nr (...) na kwotę 26 680,79 zł (faktura k. 242, oświadczenia do faktury k. 243-244, dowód nadania faktury listem poleconym k. 245). W dniu 14 lutego 2014 roku powód wystawił pozwanemu I. – L. refakturę VAT nr P 0001/14 na kwotę 1 185,30 zł (faktura k. 246). Podstawą wystawienia refaktury był zakup urządzeń i usługi serwisowej od Przedsiębiorstwa Handlowo Usługowego (...) Spółki z o.o. w G. (faktura dostawcy k. 248, zlecenie k. 249-250). Powód doręczył wymienione dokumenty do siedziby pozwanego I. – L. listem poleconym nadanym w dniu 17 lutego 2014 roku (dowód nadania k. 247). Pozwany I. – L. zakwestionował fakt doręczenia faktur bez załączników w postaci protokołów częściowych oraz wymaganych umową oświadczeń i zwracał faktury powodowi. Przy piśmie z dnia 13 stycznia 2014 roku powód odesłał faktury pozwanemu wyjaśniając, że nie może sporządzić protokołów z uwagi na to, że od kilku tygodni nie jest możliwe ich wygenerowanie z systemu komputerowego pozwanego generalnego wykonawcy. Powód stwierdził, iż pozwany generalny wykonawca wyznaczył termin na sporządzenie brakujących protokołów i sam terminu nie dochował. Pracownik powoda jest do dyspozycji pozwanego na placu budowy codziennie i stawia się na każde wezwanie generalnego wykonawcy (pismo wraz z załącznikami k. 326, dowód doręczenia listem poleconym k. 329-329 v.). W odpowiedzi na stanowisko pozwanego powód w piśmie z dnia 21 stycznia 2014 roku stwierdził, że oświadczenia oraz protokół sporządzone jako załączniki do faktury nr (...) zostały wysłane pocztą elektroniczną na adres Z. G.. Korespondencja zawierała również fakturę korygującą. W piśmie stwierdzono, że sporządzenie protokołów na drukach wymaganych przez pozwanego generalnego wykonawcę nie było wówczas możliwe z uwagi na to, że system komputerowy generalnego wykonawcy nie działał i nie generował protokołów. Nie działał także w terminach wyznaczonych przez generalnego wykonawcę jako ostateczne, tj. w dniu 9 stycznia 2014 roku. Protokoły sporządzono bez użycia tych druków. Pracownik powoda był stale na placu budowy i mógł stawić się na każde wezwanie generalnego wykonawcy do odbioru robót, ale z nieznanych przyczyn jest to niemożliwe. Te same uwagi poczyniono w odniesieniu do protokołów nr (...) i BH (...). Do pisma powód załączył protokoły i oświadczenia wcześniej wysłane drogą elektroniczną (pismo wraz z załącznikami k. 268-272, dowód doręczenia przesyłki nadanej listem poleconym k. 273). Takie samo stanowisko dotyczące faktur nr (...) i BH (...) powód zawarł we wcześniejszym piśmie z dnia 13 stycznia 2014 roku, będącego odpowiedzią na wystąpienie generalnego wykonawcy (pismo k. 274, załączniki k. 275-276, dowód doręczenia k. 277). Stanowisko powoda zostało ponowione w piśmie z dnia 31 stycznia 2014 roku (pismo wraz z załącznikami oraz dowodem doręczenia k. 330-335). Problemy z dostępem do systemu komputerowego powoda w celu pozyskania dostępu do protokołów potwierdza korespondencja elektroniczna (korespondencja k. 396-397). Oczywistym jest, że przedsiębiorstwo nie może działać bez sprawnego systemu komputerowego nawet przez kilka godzin. Zupełnie nieprawdopodobne jest by system nie

funkcjonował przez kilka tygodni. W istocie system działał, tylko nie można było w nim wygenerować protokołów odbiorów robót. Potwierdzają to zeznania reprezentanta powoda K. J. (1).

Pozwany I. – L. uchylał się od płatności, a powód dążąc do zaspokojenia swoich wierzytelności poprosił o pomoc M. G.. Rozmowy zakończyły się fiaskiem, a M. G. odniósł wrażenie, że generalny wykonawca obawia się naliczenia kar umownych przez inwestora oraz iż zamierza przerzucić te kary na powoda (zeznania świadka M. G. k. 1640-1645).

Powód przez cały okres wykonywania robót nie miał dostępu do dziennika budowy (zeznania świadka R. M.

Pismem z dnia 28 stycznia 2014 roku powód wezwał pozwanego generalnego wykonawcę do zapłaty należności z faktury nr (...) (pismo wraz z załącznikami k. 278-287, dowód doręczenia k. 288). Powód przedłożył dowody wielokrotnego pisemnego wzywiania pozwanego generalnego wykonawcy do sporządzenia protokołów odbiorów (pismo z dnia 24 lutego 2014 roku wraz z dowodem nadania listem poleconym k. 289, niepokwitowane zwrotne poświadczenie odbioru zwrócone przez Urząd Pocztowy (...) k. 290, pismo z dnia 11 marca 2014 roku k. 292, dowód doręczenia k. 292-292 v., pismo z dnia 31 stycznia 2014 roku wraz z załącznikami k. 293-297, dowody nadania i odbioru przesyłki k. 298-299 v.). W tym samym czasie, gdy pozwany I. – L. odmawiał przyjęcia robót od powoda przekazywał jednocześnie te roboty inwestorowi wraz z innymi robotami wykonanymi na podstawie umowy podpisanej z pozwanym Szpitalem (protokoły częściowe odbioru robót za okres od dnia 24 kwietnia 2013 roku do dnia 16 grudnia 2013 roku k. 1069-1091). Pozwany I. – L. wydał przedmiot umowy łączącej go z pozwanym Szpitalem w dniach 23 i 27 grudnia 2013 roku (protokoły końcowe odbioru robót k. 1092-1098, zeznania świadka J. H.). Jednocześnie zaś w tych dniach pozwany I. – L. nie odebrał robót od powoda. Powód zakończył roboty przed Świętami Bożego Narodzenia (zeznania świadka J. K.).

Pismem z dnia 18 marca 2014 roku generalny wykonawca wyznaczył powodowi na dzień 20 marca 2014 roku (w związku z zakończeniem prac związanych z rozbudową szpitala), termin odbioru końcowego robót powoda (pismo k. 300). W odpowiedzi pismem z dnia 19 marca 2014 roku powód poinformował generalnego wykonawcę o zakończeniu prac i gotowości do odbioru (pismo k. 313, dowód doręczenia k. 314). Ze spotkania z dnia 20 marca 2014 roku sporządzona została przez K. J. (1) – Prezesa Zarządu powodowej spółki notatka służbowa, z której wynika, że przedstawiciel generalnego wykonawcy zgłosił dwa problemy: złą jakość montażu mebli i niewłaściwe wykonanie lady w jednym z pomieszczeń oraz zgłoszenie i odbiór wytwornicy pary w Urzędzie Dozoru Technicznego. Po spotkaniu z przedstawicielem pozwanego Szpitala okazało się, że nie wnosi on żadnych zastrzeżeń do wykonania mebli, zaś wytwornica pary została zgłoszona do UDT i Szpital czeka na przyjazd inspektora, po czym zostanie dokonany odbiór z udziałem stron (notatka k. 301-302). Notka została przekazana generalnemu wykonawcy w dniu 28 marca 2014 roku (e-mail k. 303, zeznania reprezentanta powoda K. J. (1)). Powód pismem z dnia 3 kwietnia 2014 roku wezwał pozwanego generalnego wykonawcę do końcowego odbioru robót wskazując, iż mimo zarzutów, nie mają one wad (pismo wraz z załącznikami i dowodem doręczenia k. 309-312). Powód swoje prace zakończył w grudniu 2013 roku (zeznania świadka J. K.).

Powód sprzątał i wywoził odpady (opakowania) po rozładunku sprzętu, a także sprzątał po swoich robotach w miejscu ich wykonywania (zeznania reprezentanta powoda, pismo powoda z dnia 31 stycznia 2014 roku k. 315-317, zeznania reprezentanta powoda K. J. (1)).

Powód wydał wykonane roboty pozwanemu generalnemu wykonawcy protokołem z dnia 11 kwietnia 2014 roku (protokół k. 402-404).

Pismem z dnia 25 kwietnia 2014 roku I. – L. oświadczył, że naliczył (...) na podstawie pkt. 13 umowy następujące kary umowne:

1. z pkt. 13.1 umowy za przekroczenie terminu zakończenia umowy o 152 dni w kwocie 234 763,62 zł;
2. z pkt. 13.7 umowy za nieprzedłożenie zamawiającemu oświadczeń wymienionych w pkt. 4.1.5 od a do f, w kwocie 300 zł za brak wszystkich oświadczeń;

3. z pkt. 13.8 umowy za nieprzedłożenie zamawiającemu ubezpieczenia OC (wymienionego w pkt. 16.1) przed przystąpieniem do prac w okresie 108 dni w kwocie 166 805,73 zł,

tj. łącznie kwotę 401 869,35 zł i kwoty kar umownych potrąca z należności na rzecz (...) w kwocie 340 045,51 zł wynikającą z faktur BH (...), BH (...), BH (...). W wyniku potrącenia wzajemne należności umarzają się do kwoty 61 823,84 zł. Pozostała do zapłaty na rzecz I. – L. kwota 61 823,84 zł. Pozwany wezwał powoda do zapłaty tej kwoty w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma. Oświadczenie o potrąceniu wzajemnych wierzytelności zostało powtórzone w drugim piśmie noszącym datę 25 kwietnia 2014 roku. Powód oba pisma wraz z załącznikami otrzymał w dniu 28 kwietnia 2014 roku (pisma k. 706-709, dowód nadania listem poleconym i doręczenia k. 710-711).

Powód nie uznał potrącenia za skuteczne i przed sporem wielokrotnie wzywał pozwanych do dobrowolnego spełnienia świadczenia (wezwania wraz z dowodami nadania listami poleconymi i doręczenia k. 340-378).

Za wiarygodne Sąd uznał dowody z dokumentów urzędowych i prywatnych powołanych w uzasadnieniu wyroku. Ich forma i treść nie budziły zastrzeżeń Sądu i nie były kwestionowane przez strony. Dowody z dokumentów prywatnych Sąd oceniał, biorąc pod uwagę art. 245 k.p.c.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków R. M. - Kierownika D. (...) Szpitala, S. D. – pracownika tego D. w Szpitalu, M. U. – Kierownika D. (...) Medycznej i (...), P. K. – przedsiębiorcy, J. H. – Kierownika Budowy, P. Z. Kierownika Kontraktu od sierpnia 2013 roku do końca roku, J. K. – pracownika pozwanego I. – L., A. M. – byłego pracownika powoda na stanowisku D. Biura Handlowego, K. P. – kierującego zespołem pracowników powoda na budowie oraz M. D. ds. Handlowych (...) S.A. – w takim zakresie w jakim były pomocne w ustaleniu stanu faktycznego. Zeznania świadków wzajemnie się uzupełniały, odpowiadały wnioskowi płynącemu z dowodów z dokumentów, były logiczne, odpowiadały zasadom doświadczenia życiowego. W pozostałym zakresie Sąd uznał je za nieistotne dla rozpoznania sprawy, bądź z uwagi na to, że dotyczyły kwestii już wyjaśnionych. Na uwagę zasługuje zeznanie świadka J. K. – pracownika pozwanego I. – który zeznał, że powód ukończył roboty już w grudniu 2013 roku, przed jego odejściem z budowy.

Za niewiarygodne Sąd uznał zeznania K. W. (k. 1611-1612 v.) - pracownika pozwanego generalnego wykonawcy, kierownika jednego z trzech obiektów objętych zadaniem inwestycyjnym - w części, w której świadek zeznał, że powód rozpoczął roboty w grudniu 2013 roku, bo oznaczałoby to podjęcie robót po umownym terminie ich zakończenia. W ocenie Sądu świadek dążył w zeznaniach do tego, by wykazać, że powód późno rozpoczął roboty i dlatego nie był w stanie ukończyć ich w terminie. W ocenie S. nieznaną umowę z powodem oraz przekonanie, że powód miał wykonać roboty w takim samym terminie jak pozwany I. – L. miał wykonać umowę na rzecz Szpitala (po anekowaniu umowy to dzień 31 grudnia 2013 roku) spowodowały, że świadek złożył nielogiczne zeznania, chcąc poprawić sytuację procesową swojego pracodawcy. W tym kontekście za niewiarygodne należało uznać zeznania świadka w zakresie dotyczącym utrudnionych kontaktów na budowie z przedstawicielem powoda na budowie K. P.. Nie są też wiarygodne twierdzenia świadka, że powód mógł wykonywać bez przeszkód swoje roboty w pomieszczeniach, w których położono wykładziny dywanowe. Jest to twierdzenie sprzeczne z logiką. W pozostałym zakresie zeznania świadka nic nie wnoszą z uwagi na ich ogólnikowość lub odnoszenie się do kwestii już wyjaśnionych.

Zeznania świadka T. B. (k. 1646-1648) – zatrudnionego przez I. – L. jako kierownik budowy, a na inwestycji, której spór dotyczy, pełniącego funkcję kierownika robót na budynku (...) w okresie od września 2013 roku do połowy stycznia 2014 roku Sąd uznał za niewiarygodne. Świadek zeznał, że nie było problemów z transportem dezynfektora, nie było też problemów z podłączeniem urządzeń, nie słyszał o problemach z montażem lamp. Te zeznania pozostają w oczywistej sprzeczności z ustaleniami Sądu poczynionymi na podstawie dowodów uznanych za wiarygodne, w tym dowodów z dokumentów niekwestionowanych przez strony. Nie jest możliwe, by osoba będąca kierownikiem robót budowlanych nie знаła tych problemów i ich nie zapamiętała.

Za niewiarygodne Sąd uznał zeznania świadka Z. G. (k. 2613-2617) – Kierownika projektu. Zeznania świadka zmierzały do uwolnienia pozwanego generalnego wykonawcy z odpowiedzialności za brak koordynacji robót oraz opóźnienie

robót wykonywanych przez powoda oraz obciążenia tą odpowiedzialnością Szpitala. Świadek zeznał, że w chwili wejścia powoda na budowę front robót był przygotowany, powód nie wykonywał mebli terminowo, a opóźnienie wynikające z uzgadniania specyfikacji mebli ze szpitalem mogło wpłynąć na opóźnienie. W tym zakresie zeznania pozostają w rażącej sprzeczności z zeznaniami innych świadków, które Sąd uznał za wiarygodne i z dowodami z dokumentów. To czyni też niewiarygodnymi zeznania w dalszej części.

Za nieistotne dla rozpoznania sprawy Sąd uznał zeznania świadka G. F. (k. 2618), pracownika I. – L., który nie był na budowie, zajmował się jedynie rozliczaniem inwestycji.

Za wiarygodne w całości Sąd uznał zeznania reprezentanta powodowej Spółki (...) – Prezesa Zarządu. Zeznania te są logiczne, odpowiadają zasadom doświadczenia życiowego, pochodzą od osoby zaangażowanej w działalność firmy, kompetentnej. Zeznania te pozostają w zgodzie z pozostałym dowodami uznanymi za wiarygodne.

Zeznania reprezentanta pozwanego K. J. (2) - Prezesa Zarządu (k. 3154-3158) Sąd uznał za nieistotne i pominął w ustaleniach faktycznych. Zeznania nie zawierają konkretnych informacji mogących być przedmiotem ustaleń stanu faktycznego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powód wywodzi swoje roszczenia w stosunku do obu pozwanych z art. 647¹ § 5 k.c., w stosunku do pozwanego I. – L. także z art. 627 k.c.

Stosownie do powołanego przepisu art. 647¹ § 5 k.c. zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę.

Umowa z dnia 3 czerwca 2013 roku, zawarta pomiędzy powodem z pozwanym I. – L. jest umową o dzieło.

Art. 627 k.c. stanowi, że przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Pozwani nie kwestionują, że powód wykonał umowę z dnia 3 czerwca 2013 roku oraz, to że przedmiot umowy został wydany pozwanemu I. – L. oraz pozwanemu Szpitalowi.

Kwestionowane są przez pozwanych terminy wydania przez powoda przedmiotu umowy, zapłaty za roboty zamienne nie objęte umową, terminy wymagalności roszczeń z poszczególnych faktur wystawionych przez powoda. Pozwani powołują się też na potrącenia dokonane przez pozwanego generalnego wykonawcę, jako zamawiającego w stosunku do powodowego podwykonawcy.

Co do roszczeń w stosunku do pozwanego Szpitala, to stwierdzić należy, iż pozwany ten odpowiada wobec powoda za zapłatę wynagrodzenia solidarnie z pozwanym generalnym wykonawcą I. – L. na podstawie cytowanego art. 647¹ § 5 k.c.

W przywołanym przez pozwanego Szpitala w odpowiedzi na pozew wyroku z dnia 17 października 2008 roku (sygn. akt I CSK 106/08) Sąd Najwyższy stwierdził, że trzeba przyjąć, że wynikającą z art. 647¹ § 5 k.c. ochroną są objęci zarówno podwykonawcy spełniający swoje usługi na podstawie umowy o roboty budowlane, jak i podwykonawcy spełniający swoje usługi na podstawie umowy o dzieło. Z odwołania się w omawianym przepisie do robót budowlanych wykonanych przez podwykonawcę należy wywieść jedynie wymaganie, aby rezultat świadczenia podwykonawcy spełnionego na podstawie umowy z wykonawcą składał się na obiekt stanowiący przedmiot świadczenia wykonawcy w ramach zawartej z inwestorem umowy o roboty budowlane. Tylko wtedy, gdy rezultat świadczenia podwykonawcy wchodzi w skład obiektu stanowiącego przedmiot świadczenia wykonawcy w ramach umowy o roboty budowlane, można usprawiedliwić nałożenie na inwestora obowiązku zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy, połączonego węzłem solidarności z obowiązkiem zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy przez wykonawcę. Okolicznością

usprawiedliwiająca nałożenie tego obowiązku jest zrealizowanie części świadczenia wykonawcy na rzecz inwestora kosztem podwykonawcy, tj. bez otrzymania za to należnego wynagrodzenia od wykonawcy.

Z powołanego orzeczenia nie można wywodzić, że przedmiot świadczenia podwykonawcy musi być trwale połączony z budynkiem. Istotne jest, by przedmiot umowy wykonany przez podwykonawcę stanowił funkcjonalną całość z pozostałymi elementami zadania inwestycyjnego wykonywanego przez generalnego wykonawcę na podstawie umowy zawartej z inwestorem. Tak też jest w tej sprawie. Ta organizacyjna i funkcjonalna całość sprawia, że pozwany Szpital może prowadzić swoją misję z zakresie świadczenia usług zdrowotnych.

Zresztą, gdyby nawet przyjąć za uzasadnione stanowisko pozwanego Szpitala, to i tak powództwo w stosunku do szpitala nie mogłoby zostać oddalone.

Część robót objętych umową łączącą powoda z pozwanym wykonawcą polegała bowiem na zespoleniu dostarczonych mebli, urządzeń medycznych i niemedycznych oraz drobnego wyposażenia łazienek i ubikacji ze ścianami lub podłogami budynków w sposób trwały (np. dezynfektora do łóżek, różnego rodzaju urządzeń do masażu czy ład) lub mniej trwały (np. w przypadku przymocowania drobnego wyposażenia łazienek i ubikacji do ścian za pomocą dybli i śrub). Część wyposażenia oprócz zamocowania wymagała nadto podłączenia do instalacji elektrycznych lub (i) wodno-kanalizacyjnej w sposób wymagający zastosowania łączników pomiędzy punktami dostępowymi, a tymi elementami wyposażenia. Nie dotyczy to oczywiście elementów wyposażenia mających wbudowany przez producenta przewód zasilający wraz z wtyczką umożliwiającą podłączenie urządzenia do instalacji elektrycznej bez wykonywania jakichkolwiek robót. W konsekwencji stwierdzić należy, że część wyposażenia została połączona z budynkami pozwanego Szpitala w sposób trwały. Nie można też w żaden sposób określić wartościowo elementów umowy wykonanych przez powoda, które zostały w sposób trwały związane z budynkami pozwanego Szpitala. Umowa przewidywała bowiem wynagrodzenie ryczałtowe. Zatem pozwany Szpital także przy przyjęciu stanowiska zawartego w odpowiedzi na pozew, winien odpowiadać solidarnie z pozwanym I. – L. wobec powoda za zapłatę wynagrodzenia w pełnym zakresie dochodzonej należności głównej.

Roszczenie o zapłatę kwoty 28 263,65 zł.

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego I. - L. nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie w całości. Nie mniej jednak w uzasadnieniu odpowiedzi na pozew oświadczył, że po złożeniu przez pozwanego I. – L. oświadczenia z dnia 25 kwietnia 2014 roku o potrąceniu wzajemnych wierzytelności i po jego skorygowaniu zawartym w odpowiedzi na pozew oświadczeniem o potrąceniu wierzytelności w kwocie 358 632,42 zł, pozostała na rzecz powoda kwota 28 263,65 zł. Kwota ta stanowi część należności z faktury VAT nr (...) z dnia 31 grudnia 2013 roku. Takie stwierdzenie pełnomocnika jest w istocie przyznaniem, że roszczenie powoda istnieje. Przeciwno temu roszczeniu pełnomocnik nie zgłosił żadnych merytorycznych zarzutów.

Pozwany Szpital podzielił w tym zakresie stanowisko pozwanego I. – L..

W tym stanie rzeczy kwotę 28 263,65 zł należało zasądzić na rzecz powoda solidarnie od obu pozwanych na podstawie art. 627 k.c. w zw. z art. 647¹ § 5 k.c.

W tym zakresie pozwani przegrali spór, nie było jednak podstaw do nadania wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333 § 1 pkt. 2 k.p.c. Pozwany I. – L. nie uznał bowiem powództwa w tej części, zaś pozwany Szpital przyłączył się do argumentacji pozwanego I. – L.. Powyższe wywody Sądu odnoszą się zatem również do pozwanego Szpitala.

Roszczenia o zapłatę kwoty 324 603,76 zł.

Kwota 324 603,76 zł stanowi sumę należności z faktur VAT nr (...) z dnia 31 stycznia 2014 roku na kwotę 194 354,14 zł, (...) z dnia 31 stycznia 2014 roku na kwotę 103 568,83 zł oraz BH (...) z dnia 17 lutego 2014 roku na kwotę 26 680,79 zł.

W odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego oświadczył, że ewentualne inne należności wynikające z faktur VAT o numerach (...) z dnia 31 stycznia 2014 roku, BH 007/14 z dnia 31 stycznia 2014 roku oraz BH 008/14 z dnia 17 lutego 2014 roku mogą stać się wymagalne po ich korekcie dokonanej zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości. Pełnomocnik pozwanego w niczym nie zakwestionował istnienia samego roszczenia. Przeciwnie. Przyznał fakt istnienia roszczenia powoda o zapłatę wynagrodzenia za roboty, bowiem wdał się w spór jedynie co do terminu wymagalności roszczeń wymienionych w fakturach. Zatem przytoczone w pozwie w tym zakresie okoliczności Sąd przyjął za przyznane w rozumieniu art. 230 k.p.c. Pozwany I. – L. roboty objęte tymi fakturami odebrał od powoda, przekazał inwestorowi wraz z całym zadaniem inwestycyjnym i w niczym nie zakwestionował zakresu robót objętych tymi fakturami oraz wyliczenia wynagrodzenia.

Pozwany Szpital przyłączył się do argumentacji pozwanego I. – L.. Powyższe wywody Sądu odnoszą się zatem również do pozwanego Szpitala.

W tym stanie rzeczy kwotę 324 603,76 zł należało zasądzić na rzecz powoda solidarnie od obu pozwanych na podstawie art. 627 k.c. w zw. z art. 647¹ § 5 k.c.

Zarzut pozwanych dotyczący braku podstaw do rozliczenia kosztów robót zamiennych, obciążeń z tytułu sprzątnięcia i mediów oraz wykonania otworu w kanale przelazowym.

Podniesione w odpowiedzi na pozew I. – L. zarzuty w tej części nie zostały sprecyzowane co do kwot i zakresu objętego nim robót i prac, ilości i rodzaju mediów. Nadto roszczeń z tych tytułów pozwany I. – L. nie objął zarzutem potrącenia bądź obniżenia wynagrodzenia zawartego w fakturach (w odniesieniu do kosztów robót zamiennych i dodatkowych). Nadto w odniesieniu do kosztów robót dodatkowych i zamiennych, o ile zostały one ujęte w fakturach objętych oświadczeniem o potrąceniu, to niezależnie od skuteczności potrącenia, samo złożenie oświadczenia o potrąceniu stanowi równocześnie oświadczenie o uznaniu roszczeń powoda (ich istnienia i wymagalności), które objęte zostały oświadczeniem o potrąceniu.

Zarzuty te w części dotyczącej robót zamiennych i dodatkowych nie wymagają zatem dodatkowego omówienia poza częścią uzasadnienia odnoszącego się do oświadczeń o potrąceniach. W pozostałym zakresie zarzuty, jako niesprecyzowane, nie wymagają rozpoznania. Ubocznie należy tylko dodać, że w sprawie zmiany wyposażenia ubikacji i łazienek pozwany Szpital wyraził zgodę, zgoda ta uzyskana była za pośrednictwem pozwanego I. – L. (zatem zgodnie z umową wymagającą inicjatywy generalnego wykonawcy), a powód przedstawił szczegółowe rozliczenie różnicowe.

Potrącenia dokonane przez pozwanego I. – L. pismem z dnia 25 kwietnia 2014 roku są bezzasadne.

Zgłoszone do potrącenia roszczenie pozwanego I. – L. w kwocie 123 559,80 zł, stanowiące karę umowną za niedostarczenie generalnemu wykonawcy dokumentu ubezpieczenia.

Potrącenie przed sporem kwoty 166 805,73 zł, w toku sporu skorygowanej do kwoty 123 559,80 zł jest bezzasadne. Roszczenie o zapłatę kary umownej nie powstało.

W odpowiedzi na pozew pozwany I. – L. skorygował kwotę kary umownej do kwoty 123 559,80 zł w miejsce wcześniej żądanej kwoty 166 805,73 zł. Jako podstawę naliczenia kary pozwany wskazuje pkt 13.8 umowy. Wskazane postanowienie umowy odwołuje się definicji ubezpieczenia zawartej w pkt. 16.3 umowy. Tak oznaczony punkt w umowie nie istnieje. Żadna ze stron podpisujących umowę nie powołała się na ewentualny błąd przy redakcji umowy i nie złożyła stosownego oświadczenia zmierzającego do uchylenia się od skutków oświadczenia woli. Pozwany I. – L. zrehabilitował umowę. Winien zatem ponosić ujemne skutki zawarcia w umowie błędnych postanowień. Rolą Sądu w tej sprawie jest interpretacja umowy, a nie kreowanie jej treści (art. 65 k.c.). Nie ma zatem żadnego znaczenia dla naliczenia przez pozwanego kary umownej okoliczność, czy przedłożone przez powoda polisy ubezpieczenia OC spełniały warunki wymienione w umowie, czy też nie oraz kiedy powód złożył polisę OC odpowiadającą wymogom umowy. Ubocznie należy tylko dodać, że pełnomocnictwo udzielone przez pozwanego I. – L. adwokatowi A. C. w dniu 29 lipca 2014 roku jest pełnomocnictwem procesowym (pełnomocnictwo k. 547) i nie może stanowić podstawy

umocowania do składania oświadczeń woli o charakterze materialnoprawnym w imieniu powoda. Z tych samych względów oświadczenia tego nie mógł odebrać w imieniu powoda żaden z pełnomocników procesowych powoda, tj. adwokat P. B. (1), radca prawny P. B. (2) oraz aplikant radcowski A. W.. Oświadczenie o korekcie ma tylko walor procesowy przyznający nieistnienie części roszczenia zgłoszonego przez pozwanego I. – L. do potrącenia. W każdym razie oświadczenie o potrąceniu z dnia 25 kwietnia 2013 roku należy traktować jako przyznanie istnienia i wymagalności wierzytelności powoda w kwocie 401 869,35 zł, wynikających ze wskazanych w oświadczeniu o potrąceniu tytułów (art. 60 k.c. w zw. z art. 65 § 1 k.c.).

Stosownie do art. 498 § 1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym.

Brak po stronie pozwanego roszczenia w kwocie 123 559,80 zł oznacza, że pozwany nie mógł skutecznie dokonać potrącenia.

Nie doszło zatem w wyniku złożenia przez pozwanego I. – L. oświadczenia z dnia 25 kwietnia 2014 roku do skutków przewidzianych w art. 498 § 2 k.c.

Nadto pozwany I. – L. nie wykazał, by na skutek niezłożenia w terminie polisy ubezpieczenia OC poniósł jakąkolwiek szkodę.

Tylko poniesienie szkody jest warunkiem naliczenia kary umownej.

Art. 483 § 1 k.c. stanowi bowiem, że można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna).

Zupełnie odrębną jest kwestia wysokości szkody w stosunku do wysokości kary umownej. Nie mniej jednak szkoda taka musi wystąpić choćby w minimalnym rozmiarze.

Pozwany Szpital w odpowiedzi na pozew przyłączył się do argumentacji pozwanego I. – L.. Powyższe wywody Sądu odnoszą się zatem również do pozwanego Szpitala.

W tym stanie rzeczy kwotę 123 559,80 zł należało zasądzić na rzecz powoda solidarnie od obu pozwanych na podstawie art. 627 k.c. w zw. z art. 647¹ § 5 k.c.

Zgłoszone do potrącenia roszczenie pozwanego I. – L. w kwocie 300 zł, stanowiącą przewidzianą w pkt. 13.7 umowy karę umowną za nieprzedłożenie zamawiającemu oświadczeń wymienionych w pkt. 4.1.5 od a do f za brak wszystkich oświadczeń.

Roszczenie w kwocie 300 zł nie istniało w chwili złożenia w dniu 25 kwietnia 2014 roku oświadczenia o potrąceniu wzajemnych wierzytelności.

Wymienione w pkt. 4.1.5 od lit. a do f oświadczenia winny być złożone w terminie jednego miesiąca od daty zawarcia umowy. Powód nawet nie twierdzi, by takie dokumenty złożył. Jednakże nałożenie na powoda kary po dacie zakończenia robót i po ich wydaniu jest bezprzedmiotowe. Nałożenie takich kar umownych ma sens, jako jeden ze środków zapewniających dotrzymanie przez wykonawcę robót warunków pracy zapewniających bezpieczeństwo pracowników i mienia. Nadto pozwany I. – L. nawet nie twierdzi, by poniósł jakąkolwiek szkodę w związku z niezłożeniem przez powoda wymaganych oświadczeń (art. 483 § 1 k.c.). Nieistnienie roszczenia zgłoszonego do potrącenia sprawia, że oświadczenie o potrąceniu jest bezskuteczne (art. 498 § 1 i 2 k.c.).

Pozwany Szpital w odpowiedzi na pozew przyłączył się do argumentacji pozwanego I. – L.. Powyższe wywody Sądu odnoszą się zatem również do pozwanego Szpitala.

W tym stanie rzeczy kwotę 300 zł należało zasądzić na rzecz powoda solidarnie od obu pozwanych na podstawie art. 627 k.c. w zw. z art. 647¹ § 5 k.c.

Zgłoszone do potrącenia roszczenie pozwanego I. – L. w kwocie 234 763,62 zł, stanowiącą uzgodnioną w pkt. 13.1 umowy karę umowną za przekroczenie terminu zakończenia umowy o 152 dni.

Pkt 13.1 umowy posługuje się terminem opóźnienie. Nie mniej jednak zapis ten należy interpretować jako odnoszący się do zwłoki, czyli kwalifikowanej formy opóźnienia. Kara umowna ze swej natury jest bowiem sankcją, mającą na celu naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego (art. 483 § 1 k.c.).

Stosownie do art. 476 k.c. dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Nie dotyczy to wypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Nie budzi wątpliwości okoliczność, że pozwany I. – L. odebrał od powoda roboty od powoda w dniu 11 kwietnia 2014 roku. Termin umowny zakończenia robót został ustalony na dzień 30 listopada 2013 r.

Jednakże powód – w ocenie Sądu – wykazał, że nie dopuścił się zwłoki w wykonaniu zobowiązania umownego (art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.), wobec czego nie zachodzą przesłanki do naliczenia kary umownej. Pozwany wykazał, że już w dacie podpisania umowy domagał się od pozwanego I. – L. szczegółowej specyfikacji aparatury medycznej celem jej zamówienia u dostawców wskazując, że brak takiego zamówienia w stosownym czasie może spowodować nieterminowe wykonanie umowy. Powód wykazał też, że przystępował do robót mimo nieprzekazywania mu frontów poszczególnych robót, wykonywał roboty równolegle z innymi podwykonawcami pozwanego generalnego wykonawcy przez co dochodziło do kolizji robót, konieczności demontażu części robót wykonywanych przez powoda, niszczenia części robót powoda przez innych podwykonawców. Okoliczności te były niezależne od powoda i miały oczywisty wpływ na terminowość robót. Pozwany

W ocenie Sądu powód wykazał też, że pozwany I. – L. nie współdziałał z powodem w wykonaniu zobowiązania powoda z umowy z dnia 3 czerwca 2013 roku, czym naruszył swoje obowiązki wynikające z art. 354 § 2 k.c.

Pozwany tak skonstruował umowę, że pozbawił powoda pełnej możliwości żądania udostępnienia frontu robót w określonych terminach, umożliwiających bezkolizyjne - w stosunku do innych robót innych podwykonawców i pozwanego - wykonanie każdego z trzech etapów robót określonych w harmonogramie rzeczowo-finansowym w terminie 35 dni od rozpoczęcia każdego z etapów. Harmonogram nie określa bowiem ani zakresu rzeczowego tych robót, ani dat rozpoczęcia każdego z etapów. Ogranicza się jedynie do wskazania kwot wynagrodzenia za poszczególne etapy oraz 35 dniowych terminów na wykonanie każdego z etapów od chwili podjęcia prac. Taki harmonogram nie pozwala na pełną kontrolę sposobu, zakresu i terminowości wykonywania robót przez powoda. Dodatkowo powód - kierując się wolą wykonania zobowiązania zgodnie z jego treścią oraz kierując się ważnym interesem społecznym jakim jest zawsze budowa czy modernizacja publicznego szpitala – w przypadku wcześniejszego rozpoczęcia robót kolejnego etapu robót i niemożności ich kontynuacji z powodu niewłaściwej organizacji robót przez generalnego wykonawcę, narażał się na przekroczenie 35 dniowych terminów określonych harmonogramem.

Niewłaściwa koordynacja robót przez generalnego wykonawcę przejawiała się w nieudostępnieniu powodowi frontów poszczególnych robót, w przyczynianiu się do powstawania kolizji robót powoda z robotami innych podwykonawców, co powodowało częściowe niszczenie robót powoda, czy konieczność rozbierania części dzieła już wykonanego przez powoda i konieczność ponownego wykonania robót. Pozwany podjął też w ramach czynności koordynacyjnych decyzje, które spowodowały odcięcie obu dróg technologicznych przewidzianych do transportu wewnątrz budynku dwóch komór dezynfekcyjnych.

Pozwany I. – L. nie przystępował też na czas do odbiorów robót. Nie przyjmował faktur przejściowych powoda, uniemożliwiał sporządzanie w swoim systemie informatycznym stosownych protokołów odbiorów. Unikał zapłaty za

roboty powoda. Nie kwestionował przy tym zakresu rzeczowego wykonanych prac i wyliczonego wynagrodzenia. Swoje stanowisko w tym zakresie pozwany I. – L. zdezwuował składając oświadczenie o potrąceniu zawarte w piśmie z dnia 25 kwietnia 2014 roku. Oświadczenie to, mimo że bezskuteczne, stanowiło równocześnie oświadczenie o uznaniu roszczeń powoda do kwoty 401 869,35 zł. Pozwany I. – L. dążąc – w ocenie Sądu – do nieodbierania robót na czas, wskazywał na nieistniejące wady, a z zarzutów w tym zakresie wycofywał się po wyrażeniu przez pozwanego Szpitala stanowiska o braku wad.

Bezpodstawne uchylanie się od zapłaty należności z faktur częściowych spowodowało też trudności płatnicze po stronie powoda, co przy znacznej wysokości niezapłaconych faktur zawsze musi oddziaływać niekorzystnie na sytuację wykonawcy z uwagi na konieczność terminowego regulowania przez niego zobowiązań. Każde opóźnienie w płatnościach wobec pracowników powoda i jego kontrahentów w sposób oczywisty wpływało na terminowe wykonywanie obowiązków umownych przez powoda. W ocenie Sądu pozwany I. – L. tymi działaniami zmierzał do tego, by obarczyć powoda odpowiedzialnością za opóźnienie w wykonaniu całego zadania inwestycyjnego i związanymi z tym konsekwencjami finansowymi.

Przejawem braku współdziałania pozwanego I. – L. w wykonaniu zobowiązania była też próba uniemożliwienia powodowi dostępu do dziennika budowy, przy jednoczesnym postanowieniu umownym pozbawiającym powoda prawa powoływania się na niewykonanie robót w terminie z powodu zaistnienia przeszkody, o ile nie poinformował zamawiającego o przeszkodzie poprzez wpis do dziennika budowy (pkt 17 umowy).

Przede wszystkim zaś w czasie, gdy pozwany I. – L. uchylał się od odbiorów częściowych robót od powoda, sukcesywnie przekazywał pozwanemu Szpitalowi, protokołami częściowymi, roboty wykonane na podstawie umowy zawartej z pozwanym Szpitalem, w tym roboty wykonane przez powoda. Podobnie było z odbiorem końcowym robót.

Zatem naliczenie kary umownej 234 763,62 zł za przekroczenie terminu zakończenia umowy o 152 dni należało uznać za bezzasadne, a potrącenie za bezskuteczne.

Pozwany Szpital w odpowiedzi na pozew przyłączył się do argumentacji pozwanego I. – L. w tym zakresie. Powyższe wywody Sądu odnoszą się zatem również do pozwanego Szpitala.

W tym stanie rzeczy kwotę 234 763,62 zł należało zasądzić na rzecz powoda solidarnie od obu pozwanych na podstawie art. 627 k.c. w zw. z art. 647¹ § 5 k.c.

O odsetkach Sąd orzekł stosownie do art. 481 § 1 i 2 k.p.c. przyjmując umowne terminy wymagalności wskazane w fakturach powoda. Sąd uznał, że pozwany I. – L. nie miał podstaw do zwrotu żadnej z faktur.

O kosztach procesu Sąd orzekł na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu, stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c.

Na koszty procesu poniesione przez powoda składają się:

kwota 7 200 zł – wynagrodzenie jednego pełnomocnika, kwota 17 zł - opłata skarbową od pełnomocnictwa, kwota 100 zł - opłata sądowa od wniosku o zabezpieczenie, kwota 30 zł - opłata sądowa od uwzględnionego zażalenia na postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia, kwota 3 600 zł - koszty zastępstwa w postępowaniu zażaleniowym toczącym się przed Sądem Apelacyjnym. Łącznie koszty poniesione przez powoda zamykają się kwotą w wysokości 10 947 zł.

Powód zwolniony został od ponoszenia kosztów sądowych w części obejmującej opłatę od pozwu. Należną opłatę od pozwu w kwocie 37 889 zł należało zatem ściągnąć solidarnie od obu pozwanych na rzecz Skarbu Państwa.

Sąd z sum budżetowych Skarbu Państwa wypłacił należności świadków w kwotach: 35,52 zł, 313,13 zł, 29,07 zł, tj. łącznie 377,72 zł. Kwotę tę należało zatem ściągnąć solidarnie od obu pozwanych na rzecz Skarbu Państwa.

Łączna kwota obciążająca pozwanych solidarnie wobec Skarbu Państwa to 38 266,72 zł (37 889 zł + 377,72 zł).

Mając powyższe na względzie należało orzec jak w sentencji.